

2002-04-16

Förlängning av SOCSAM – försöket till 2003-12-31

1. Inledning

Socialförsäkringsminister Ingela Thalén meddelade 2002-04-08 i ett pressmeddelande att regeringen avser att utarbeta ett förslag till en permanentning av den finansiella och politiska samordningen under våren 2002. I det förslaget kommer även arbetsmarknadsåtgärderna att ingå. För att ge de befintliga försöken tid att anpassa sig till den nya lagstiftningen föreslås försöksperioden utökas med ett år tom 2003-12-31.

2. Erfarenheter av SOCSAM - försöket på en övergripande nivå

Erfarenheter från försöket har redovisats för nämnden i två skrivelser. Dels i utvärderingsrapporten som överlämnades till nämnden i december 2001, dels i en diskussions - PM som överlämnades i februari 2002.

Av de frågeställningar som redovisas i ovanstående skrivelser är det några som särskilt bör diskuteras inför det fortsatta samverkansarbetet i Håninge.

Samordna samverkan.

Idag finns tre olika plattformar för samverkan och de överlappar varandra på ett sådant sätt att samverkan inte främjas fullt ut. Förutom SOCSAM finns storstadssatsningen och samrådsgruppen.

Trots att det delvis finns avgränsningar mellan de olika insatserna uppstår gränsdragningsproblem och personal på chefsnivå upplever inte sällan att de kallas till olika möten med samma innehåll.

Samverkan bör samordnas i en ökad omfattning och uppdragsgivarna bör tydligare ange hur samverkan ska ske i Håninge.

Metod.

I ansökan om deltagande i SOCSAM angavs att samverkansinsatser skulle kunna beställas av huvudmännen. Samtidigt formulerades att om beställningar inte gjordes skulle verksamheterna fortgå som tidigare. Skälet till formuleringen var att huvudmännen inte skulle kunna fransäga sig något ansvar om beställningar ej gjordes. Angreppssättet var därmed redan från början format så att samverkan enbart avsåg enskilda insatser vilka senare kallades utvecklingsbeställningar. Det har aldrig varit aktuellt att ta ett totalt befolkningsansvar inom SOCSAM-samverkan på ett sätt som flera andra försök gjort.

Det har ändå pågått omfattande diskussioner under försöket om just angreppssättet. Trots att SOCSAM-nämnden inte tolkat uppdraget på annat sätt än det som beskrivs har det uppstått oklarheter och svårigheter.

Diskussionen har avstannat mer pga att försöket närmat sig sitt slut än att frågan är klargjord.

Beslut om att delta i politisk och finansiell samordning fattas på fullmäktige och styrelsenivå. Främst inom landstinget genomförs samverkan av tjänstemän på en annan nivå. Den situationen ökar risken för oklarheter i roller och styrning. Det finns därför skäl att diskutera möjligheter att delegera mandat i en kommande samverkan.

Huvudmännen bör tydligt ta ställning till hur samverkan i Haninge, med eller utan politisk och finansiell samordning, ska bedrivas.

Åldersgrupper

I ansökan om deltagande i SOCSAM begränsades målgruppen till 16-64 år. Under försöket har det i flera fall visat sig vara svårt att dra gränser för vilka åldrar enskilda aktiviteter riktar sig. Insatser till vuxna som har barn ger naturligtvis effekter även för barnen. Vidare är det motsägelsefullt att sträva efter tidiga insatser och samtidigt inte vända sig till barn och unga.

En orsak till begränsningen i ansökan var att försäkringskassan enbart vänder sig till åldersintervallet 16-64 år när det gäller rehabilitering. Det fanns då en oro för att medel som riktas till målgruppen 16-64 år skulle omfördelas till andra åldersgrupper

Erfarenheterna visar att de befintliga begränsningarna i åldrar bör övervägas. Med den metod vi arbetat efter är det hela tiden möjligt att se vilka pengar som används till vad. Om försäkringskassan anser att exempelvis sjukpenning inte ska användas till insatser för barn och unga om resurser för dem ingår i finansiell samordning är det fullt möjligt att styra finansieringen på ett sätt som uppfyller kraven från samtliga huvudmän.

3. Förslag till åtgärder för att utveckla samverkan

De frågeställningar som redovisas under avsnitt 2. Erfarenheter av SOCSAM-försöket på en övergripande nivå, bör behandlas av huvudmännen inför det fortsatta samverkansarbetet i Haninge. Frågeställningarna avser förutsättningarna för samverkan och det uppdrag huvudmännen ska ge till en framtida samverkansorganisation. För att ge goda förutsättningar är det viktigt att bl.a dessa frågor blir tydligare än i dagsläget.

Samtliga berörda huvudmän måste formulera tydliga mål och ett tydligt uppdrag med samverkansinsatserna. Även samverkansmetoden måste vara tydlig och accepterad av samtliga parter.

Ovanstående bör vara fastställt under år 2002 så att eventuella förändringar kan genomföras till 2003.

SOCSAM-försöket ska i enlighet med befintliga beslut avslutas 2002-12-31. För att det ska vara möjligt att utarbeta former för en permanent politisk och finansiell samordning föreslås att huvudmännen ansöker hos regeringen om en förlängning av försöksperioden tom 2003-12-31 under förutsättning att riksdagen fattar beslut i frågan.

Inriktningen på den permanenta politiska och finansiella samordningen förväntas bli känd under våren. Beslut kommer sannolikt att fattas senare under detta år eller möjligen i början av nästa.

Erfarenheterna från såväl den centrala utvärderingen av SOCSAM liksom från lokala utvärderingar i Haninge påvisar att det tar tid att utveckla samverkan. Det finns därför skäl att söka former för att förstärka samverkansinsatserna.

I syfte att göra det bör därför en förlängning av SOCSAM i Haninge i möjligaste mån följa inriktningen i den nya lagstiftningen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

SOCSAM-nämnden beslutar att

Hemställa att landstingsfullmäktige i Stockholms län, försäkringskassans styrelse i Stockholms län samt kommunfullmäktige i Haninge kommun ansöker hos regeringen om en förlängning av försöksperioden tom 2003-12-31 under förutsättning att riksdagen fattar beslut i frågan samt att

hemställa att huvudmännen gemensamt överväger struktur, metod och målgrupper för samverkansarbetet i Haninge samt att

översända skrivelse 2002-04-16 till länsarbetsnämnden i Stockholms län.

SOCSAM i Haninge

Ola Wiktorson
Försöksledare